

عنوان و نام پدیدآور : محله‌ی ما : شهرزیا/ تهیه و تدوین معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران ؛ طراحی، تحقیق، متن و اجرا موسسه‌ی فرهنگی در انتظار فردایی دیگر.
 مشخصات نشر : تهران : تندیس شب، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری : ۷۲ ص. : صور(رنگی)

فروست : محله ما؛ ا.ج. ۵۰۱.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۸۳-۰۶-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : محله‌ها -- ایران -- تهران.

موضوع : محله‌ها -- ایران -- تهران -- عکس‌ها

موضوع : شهر زیا

شناسه افزوده : شهرداری تهران. معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

شناسه افزوده : موسسه فرهنگی در انتظار فردایی دیگر

شناسه افزوده : محله ما؛ ا.ج. ۱۵۰

رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ج. ۵۰ م. ۸۹ / DSR۲۰۷۹

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۱۲۲۲

شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۰۳۰۱۸

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

فهرست

۶۳	بوستان ارم	۶۲	میدان شهرزیا	۴۰	زومحله‌ی شهرزیا	۱۰	مقدمه
۶۳	هایپر استار	۶۳	بزرگراه آیت‌الله کاشانی	۲۴	شاهان شهرزیا		یادداشت
۶۸	نقشه‌ی خیابان‌یابی	۶۳	بلوار شقایق	۴۹	مهر یک	۱۷	شهرزیا در یک نگاه
۷۰	جدول راهنما	۶۳	بوستان اردکانی	۶۲	مهرزیا	۲۸	پایه‌های تاریخ در شهرزیا

شناسنامه

محله‌ی ما: شهرزیا	
شورای سیاست‌گذاری: سیدمحمدهادی ابازی	دبیر محله: حسین حسینی
مجید رجبی معمار	مدیر اجرایی: مهتاب میری‌زمانی
سیدمحمد آوینی	ناظر محتوا: علیرضا زمانی
عبدالکریم یابارضا	امور داخلی: افسانه قاسمی
مشاورین: احمد مسجدجامعی	متن
سیدمحمد بهشتی	مشاور تألیف: سیدمحمد تقوی
سیداحمد محیط طباطبایی	نویسنده: بهاره حیدر شناس
عبادالله رمضانی	ویراستار: محمود سودانی
سیده‌های منیتی	روایت محله: آساره کیانی
پا همراهی	
شهرداری منطقه‌ی پنج تهران	یک روز از یک زندگی: بهاره حیدر شناس
سعید طلوعی	اینفوگرافی: معصومه کیانی
مسعود خسروی	راهنمای محله: مهناز محمدی
با تشکر از	
عباسی محسنی، اردلان عاشوری	تحقیق
محمدحسین مهدویان، حبیب‌الله والی‌نژاد	مشاور تحقیق: مرتضی قاضی
امیرفاضل الهیان، علی فلاح‌پسند	سرپرست تحقیق: علیرضا زمانی
جواهر نصیحت‌کن، فرج‌الله ذوقی	محققین: مجتبی کوهینی تفرشی، سمیه جلیلی
	مریم لطفی، فهیمه پورمند، مرضیه لطفی
	آریتا امینی خانقاهی، معصومه حیدری یاراسا
	هماهنگی تحقیق: مریم قاسمی

طراحی، تحقیق، متن و اجرا: موسسه‌ی فرهنگی در انتظار فردایی دیگر

دفتر نشر فرهنگ

پایتخت کشور عزیزمان ایران، شهری است بزرگ و به بسیاری از وقایع تاریخی این شهر شاهد بسیاری از حقایق آن ناشناخته مانده است. تهران یکی از بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهرهای خاورمیانه است.

موقعیت استراتژیک ایران و نقش مهمی که در مناسبات بین‌المللی دارد بر اهمیت تهران می‌افزاید. این شهر ویژگی‌های دیگری هم دارد؛ تهران از معدود پایتخت‌های کوهستانی جهان است.

مهاجرت اقوام مختلف در دوره‌های تاریخی و اقامت آن‌ها در تهران باعث شده بافت جمعیتی بسیار متنوعی در آن به وجود آید، تا جایی که می‌توانیم نام آن را «ایران کوچک» بگذاریم.

تاریخ پُرفرازونشیب کشورمان و انتخاب تهران به عنوان پایتخت، باعث شد این شهر در دو قرن اخیر شاهد بسیاری از

اتفاق‌های مهم و سرنوشت‌ساز شهری باشد. انقلاب‌ها، کودتاها، از وقایع تاریخی این شهر، بسیاری از حقایق آن ناشناخته مانده است. تهران یکی از بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهرهای خاورمیانه است.

موقعیت استراتژیک ایران و نقش مهمی که در مناسبات بین‌المللی دارد بر اهمیت تهران می‌افزاید. این شهر ویژگی‌های دیگری هم دارد؛ تهران از معدود پایتخت‌های کوهستانی جهان است. مهاجرت اقوام مختلف در دوره‌های تاریخی و اقامت آن‌ها در تهران باعث شده بافت جمعیتی بسیار متنوعی در آن به وجود آید، تا جایی که می‌توانیم نام آن را «ایران کوچک» بگذاریم. تاریخ پُرفرازونشیب کشورمان و انتخاب تهران به عنوان پایتخت، باعث شد این شهر در دو قرن اخیر شاهد بسیاری از

اتفاق‌های مهم و سرنوشت‌ساز شهری باشد. انقلاب‌ها، کودتاها، از وقایع تاریخی این شهر، بسیاری از حقایق آن ناشناخته مانده است. تهران یکی از بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهرهای خاورمیانه است.

مورخان بسیاری برای ثبت این وقایع و تحولات تلاش کرده‌اند و کتاب‌هایی برای معرفی ویژگی‌های شهر تهران نوشته‌اند. در سال‌های اخیر نیز با گسترش رسانه‌های جمعی، محصولات فرهنگی بسیاری درباره‌ی شهر تهران تولید شده، اما هنوز ناگفته‌های زیادی باقی مانده است.

همه‌ی این کتاب‌ها و محصولات فرهنگی، به‌جز مواردی که به‌عنوان «کتاب‌های درسی» به‌عنوان کتاب درسی در مدارس و دانشگاه‌ها به‌کار می‌روند، کلیه‌ی مخاطبان را به‌عنوان مخاطب در نظر گرفته‌اند. حال آن‌که این کتاب‌ها، به‌عنوان یکی از منابع برای تشکیل ذهنیت شهروندان، آنچه امروز به‌عنوان تهران بزرگ شناخته می‌شود، شهری است که از محله‌های متعدد تشکیل شده.

محله‌هایی که روزگاری مستقل بوده‌اند و با عنوان ده و دهستان، هویتی متمایز از همسایگان خود داشته‌اند.

این محله‌ها هنوز هم هویت و اصالت خود را حفظ کرده‌اند و با این‌که جزئی از یک دریای خرومال هستند، بی‌شبه و سرچشمه‌ای خود را فراموش نکرده‌اند. معرفی شهر تهران بدون توجه به محله‌های آن، کاری ناتمام است.

اگر از یک تهرانی بررسی اهل محله‌های تهران است، جواب می‌دهد: «مهرآباد یا حصاران، دروازه‌های تهران با تاوران، نام یکی از محله‌های تهران را می‌گویند. این محله‌ها را می‌دهد به شهر تهران، محله کوچه‌ها و باغ‌ها و تقسیم‌بندی زمین‌های این محله‌ها است. حفظ هویت این محله‌ها و معرفی آن به

شهروندان، وظیفه‌ی مهمی است که بر عهده‌ی نهادهای فرهنگی و اجتماعی قرار دارد. شهرداری تهران، به عنوان نهادی مردمی و اجتماعی، در کنار سایر مسئولیت‌هایش، وظیفه‌ی حفظ و معرفی هویت محله‌های شهر تهران را نیز برعهده گرفته است. هویتی که موجب همبستگی بیشتر بین شهروندان و ایجاد علاقه نسبت به شهرشان می‌شود. برای رسیدن به این هدف، برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی بسیاری تدوین و اجرا شده است.

تشکیل «شورایاری» محله‌ها با حمایت شورای اسلامی شهر تهران، احداث مراکز فرهنگی اجتماعی با عنوان «سرای محله» و انتخاب مدیران فرهنگی محله‌ها، از مهم‌ترین اقدامات است.

مجموعه‌ی فیلم و کتاب‌های «محله‌ی ما» برای نخستین بار، تاریخ شهر تهران را با تأکید بر هویت و وقایع محله‌ها ثبت می‌کند بررسی تاریخ، اقلیم، فرهنگ و وضعیت اجتماعی محله‌های شهر تهران و ارائه‌ی اطلاعات لازم، از ویژگی‌های مهم این مجموعه است.

در این آثار، مبنای تقسیم‌بندی محله‌های شهر تهران، محدوده‌ی ذاتی و هویت تاریخی آن‌ها است که در برخی موارد با تقسیمات اداری و شهری متفاوت است.

این مجموعه جزئیات تاریخی، جغرافیایی، فرهنگی و اجتماعی دهکده‌های شهر تهران را به طور دقیق ثبت و با بنایی شیرین به

مخاطبان منتقل می‌کند. مجموعه‌ی «محله‌ی ما» سعی دارد به مردمی که در شهر زندگی می‌کنند، علی‌رغم همگی مشکلات و بدخواهی‌ها، راه توسعه و پیشرفت را با سرعتی که در ذهن می‌کند و شهر تهران، که پایتخت همه‌ی اقوام ایرانی است،

جمعیتی بیش از ۸ میلیون نفر، نماد سرفرازی ملت ایران و مظهر پیشرفت و توسعه است. بر اساس سند چشم‌انداز تهران ۱۴۰۴ که در شورای اسلامی این شهر تهیه شده، تهران ۱۴۰۴ جهان‌شهری فرهنگی، دانش‌بنیان و معیار در دنیای اسلام است و جایگاه ویژه‌ی منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای دارد. شهری است با هویت تابان ایرانی و اسلامی؛ امن، ایمن و مقاوم، پاک و زیبا، سرسبز و با

آمدن و روان، زنده و مرفه است با اقتصادی پررونق برپایه‌ی صنایع فرهنگی و خدمات برتر. موریس عالی اس و برخی دیگر، «شهر فرهنگی» تبدیل خواهد کرد. در خلال دو دهه‌ی آینده که مقارن با تحقق نخستین چشم‌انداز ۲۰ ساله‌ی نظام جمهوری اسلامی است، تهران به مرزهای نوگویی و تحقق چشم‌انداز برگ و نهام بخش ایران اسلامی انبای نقش خواهد کرد. جهان‌شهر تهران در سال ۱۴۰۴ به لحاظ کیفیت بالای خدمات، زیرساخت‌ها و مدیریت کارآمد شهری، معیار ایجاد مدیریت جهان‌شهرها در دنیای اسلام خواهد بود.

حرکت به سوی این چشم‌انداز در شهرداری تهران آغاز شده است. احداث تهران به عنوان سومین شهر در زمینه توسعه‌ی حمل و نقل عمومی پایدار در جهان، به اولین گام شهرداری در این راستا است و نه آخرین آن خواهد بود. چشم‌انداز ما رسیدن به تهران پایدار، اسلامی و ایرانی است. رسیدن به آن از با توجه به پیشرفت، امیدواریم تولیدات موضوعی کتاب و فیلم «محله‌ی ما» ارتقای سطح آگاهی مردم از این علاقه‌ی آن‌ها به محله‌هایشان و مشارکت بیشترشان در راه رسیدن به این اهداف، مفید و مؤثر باشد.

سید محمد هادی ایازی
معاون امور اجتماعی و
فرهنگی شهرداری تهران